

EVANGELIKUS ŐRÁLLÓ

EGYHÁZI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egy iven.
Kéziratokat, előfizetési díjakat, hirdetések szövegét és díját az **Ev. Őrálló szerkesztősége** címére Rákoskeresztur Pest megye, kell küldeni. — A bel- és külmissióra vonatkozó közlemények **Scholtz Ödön** lelkész, rovatvezető címére Ágfalvára (Sopronmegye) küldendő. ☒ ☒ ☒ ☒

FELELŐS SZERKESZTŐ:
NOSZKÓ ISTVÁN
rákoskereszturi lelkész.

☒ Főmunkatárs: ☒
SCHOLTZ ÖDÖN ágfalvi lelkész.

A lap ára: Egész évre 12 K
Félévre 6 K
Negyedévre 3 K
Egyes szám ára 40 fillér.
☒ Hirdetés ára oldalanként 40 korona. ☒

TARTALOMJEGYZÉK: VEZÉRCIKK: Vései Véssey Sándor †. M. L. — CIKKEK: A cura pastoralis céljáról és mikénti gyakorlásáról. Stettner Gyula. — A tályai kézirat. Czékus László. — Irodalom. Dr. Szelényi Ödön. Belélet. — Pályázatok és hirdetések.

† Vései Véssey Sándor

A dunántuli evang. egyházkerület gyásza.

Szinte megdöbbenett váratlanságával a hír, hogy a dunántuli evang. egyházkerület nagy tiszteletben s szeretetben álló felügyelője: vései Véssey Sándor f. évi május hó 2-án Szöcsényben elhunyt. Kevés napokkal halála előtt még emlegette egy jó barátja előtt, hogy álmatlanság gyötri s megvizsgáltatja magát valamelyik egyetemi tanárral, és aki látta a piros-pozsgás arcu, egyenes tartású katonás urat, senki sem gondolt a vég megrendítő közelségére. Megtörtént. Az Ur parancsolt felőle is. Megtért pihenni őseihez. Ott van már az annyira megsiratott, korán eltemetett Margit leányának társaságában. Mi meggyászoljuk, siratjuk azt, ki nekünk kedves volt. Hítvese: szül. Véssey Borbála, két fia: Lajos és Ferenc szinte vigasztalhatatlanok. A szöcsényi kastély termeiben elmúlt minden vidámság s gyakran rejt magában halk özvegyi s gyermeki zokogást.

Mi is vigasztalanul fájlaljuk. Amennyire tele voltunk örömmel az 1909. évi június hó 10-én tartott soproni kerületi közgyűlésen, melyen hivatalába ez a kellemetes ember beiktatott, melyen mélyen járó gondolataival, lelkének valóságos erejével mindeneket magával ragadott, — most annyira, sőt sokkal mélyebben szaggat a fájdalom, hogy a vezéri zászló az ő kezéből kiesett. Az özvegy, a gyermekek — mindnyájunk szomorúságára az Ur adjon onnan felülről vigasztalást.

Az elhunyt kiváló felügyelőnek főbb életrajzi adatai a következők: 1838-ban született

Szökedencsen Somogy vármegyében. Szülei Véssey Lajos és Radó Krisztina voltak. A vallásos érzületet édesanyjától örökölte, ki édestestvére volt Radó Ignácnak, az egyházkerület egykori áldozatkész felügyelőjének. Gimnáziumi tanulmányait Felsőlövön kezdte meg. Itt hallgatta Wimmer Ágost hirneves evang. lelkész tanításait. Ezután a soproni liceumba vitték szülei, hol középiskoláit kitünő eredménnyel be is fejezte.

Jogi tanulmányait Bécsben, majd Budapesten végezte be. Családot 21 éves korában alapított. Nőül vette Véssey Borbálát, Véssey Ferencnek magasműveltségű, áldottlelkű leányát. Frigyük három gyermekkel áldott meg. Ezek közül Lajos és Ferenc élnek. Margit azonban élte tavaszán, korai halállal busította meg a jóságos szülőket.

Az elhunyt felügyelő úgy a megyei, mint az egyházi életben folytonosan tevékeny részt vett. A somogyi egyházmegye evang. gyűlézetei szinte rajongó szeretettel csüngtek rajta. Szinte csodákat regéltek szive jóságáról, lelke kiválóságáról. Biz az nem volt rege, hanem mikor megismertük, láttuk valamennyien, hogy az szinarany valóság. Mint vezér, szóval és tettel a legelső volt. Soha nem felejttem el a szombat-helyi kerületi gyűlést, hoi minden mondatát tapsvihar követte. Sőtől hallottam: „Oh, ha ilyenek volnának mind a mi világi és egyházi embereink, szembeszállhatnánk minden veszedelemmel.“

A nagyuri büszkeséget nem ismerte. Igazi krisztusi alázatosság nyilvánult benne. Legszívesebben egyházi körökben töltötte idejét. Ott jól érezte magát. Ezért is sir a mi lelkünk s a prófétával sóhajtuk: „Leesett a mi fejünk koronája!“

Tudott igazán kevéssel megelégedni. Bár jövedelme igazán főuri volt — tizezer holdnak volt a birtokosa —, a maga személyére alig költött 1200—1300 K-t. Rendelkezésre álló fölöslegét az áldozatkészség oltárára helyezte. Mióta ker. felügyelővé lett, de azelőtt is, rengeteg kéréssel járultak hozzá egyesek és gyülekezetek s ő a kérést megtagadni nem tudta Ugy tett, mint elnöktársa.

Gazdaságában igazi mintagazda volt. Folyókat szabályozott, utakat javított, mocsarakat száritott és folyton és kitünően épített. Ugy, hogy birtokán nem volt barázda sem, melyet használatlanul heverni engedett. Nála mindenek ékesen és szép renddel folytak.

Az ősi birtok jóságos ura ott alussza álmát a szöcsényi kriptában. Legyen álma édes, zavartalan. Lelkének fényeskedjék az örök világosság! Az ő emlékezete pedig legyen áldott közöttünk!

M. L.

Az őseihez oly váratlanul és hirtelen megtért egyházi vezér temetése május 4-én delután fel 4 órakor ment végbe Szöcsényben, mely végtisztességen — tekintve a felette nehéz közlekedési viszonyokat és az idő rövidségét — leginkább a legközelebbi környékről vettek részt tisztelői s hitsorsosai nagyobb számban. Német Pál esperes a gyászháznál tartott imája után Gyurácz Ferenc püspök mondott gyászbeszédet, amelyben „fénylik a sötétségben az igazak világossága” igék alapján azon kérdésről elmélkedett, hogy mi képezi a világosságot az ember erkölcsi életében? Elmélkedésben a hitet hangsúlyozta, amely Istenhez emel és köt, ébren tartja lelkiismeretünket s megvilágítja életutainkat. Ennél a világosságnál ismeri fel az ember magasabb rendeltetését, kötelességeit, azon munkamezőt, amely a gondviseléstől van az embernek kijelölve s ha ezt betölti, áldás lesz életén. Ennél a világosságnál ismeri fel Krisztus első törvényét a felebaráti szeretetet s tanulja meg ennek gyakorlását s azt, hogy az igazság mérlegén annyit nyom, amennyit a szeretetből megvalósítani tudott. Majd jellemezte az elhunyt kerületi felügyelőt, aki keblében idealizmust hordozott, munkatérén tisztét betöltötte, a munkát úgy tekintette, mint Isten áldását, embertársaiban is a munkás életet tisztelte és szerette, a munkásosztály iránt őszinte jóakarattal viseltetett; mint jóakaró atya gazdasági cselekedjei részére nyugdíj-alapot létesített s e célra 200.000 K alapítványt tett le. Kerületi felügyelői tisztét is a legnagyobb pontossággal töltötte be, évenként 10.000 K-t adományozott a kerületi pénztárba egyházi intézetek és jótékonyosság támogatására, Ezenkívül külön is sok-sok adományt osztott ki azok között, akik hozzá esdő szavakkal fordultak. „Nincs kinosabb feladat, mint egy kérőnek a kérelmét visszautasítani, vagy megtagadni,” — ez volt mondása. Végül a nagy veszteséget ecsetelte a püspök, amely a kerületet s általa az egyetemes egyházat érte. Méltán öltött gyászt a kerület és osztja meg a bánatot, a fájdalmat a családdal Véssey koporsója felett — így szólott és elbucsuztatta a puritán jellemű, nemes cselekedetű egyházvezérünket.

A temetőben Németh Pál esperes imádkozott s a püspök áldása után átadták a holttestet az édes anya-

földnek csendes pihenésre. Bizony méltán gyászolja az egyetemes egyház is e kitünő s egyszerűségében is oly nagy férfit, a „somogyi homokban talált igaz gyémántot.” Aludjék békében s fakadjon áldás nemes cselekedetein!

A „cura pastoralis“

céljáról és mikénti gyakorlásáról.*)

Oly „rövid” felolvasást tartani e tárgyról, mely mint szerény láncszem illeszkedik a jelen értekezlet tárgya ásainak sorozatába — nem könnyű dolog. Elméleti általánosságok megismétlése céltalan volna. A lelkipásztornak bármi néven nevezendő ténykedése a pastorális curának nyilvánulása legyen. Hiszem, hogy jelen értekezlet valamennyi tárgya kisebb-nagyobb mértékben belenyúl, vagy legalább érintkezik a pastorális curával.

Ha a cura pastorális komolyan vesszük, előttünk áll ama „Jó pásztor”, aki életet adta az ő nyájáért, (János 10—11.), aki ismeri az övéit és akit az övéi szintén ismernek (János 10., 14.), akinek működését már Ezekiel próféta is leírta e szavakkal (34., 16.): „Az elveszettet megkeresem s az elűzöttet visszahozom s a megtöröttet kötözgetem s a beteget erősítem” . . . magyar bibliánk így folytatja: „és a kövérést és erőset elvesztem és legeltetem őket úgy, mint illik.” Ezt Luther így fordította: „und was fett und stark ist, will ich behüten, und will ihrer pflegen, wie es recht ist.” A revideált német fordítás ellenben: aber was fett und stark ist, will ich vertilgen, und will es weiden mit Gericht.” A fordításokban való eltérést csak említem. Exegetizálni, vagy kritizálni e helyen nem az én tisztem.

A cura pastorális gyakorlásában Krisztust kell követnünk.

De val mint oly értelemben nem adhatjuk életünket a ránk bizott nyájért, amint Krisztus adta életét váltságul engesztelő áldozatul a mi bűneinkért, szintugy az idézetekből az utolsó igék a revíziónál módosult értelemben sem tartozhatnak mi reánk.

A jó pásztor csak egy. Mi pedig csak az ő megbízásából vagyunk lelkipásztorok, akik az ő szolgálatában minden működésünkön neki, mint Urunknak tartozunk számot adni. A nyáj nem a miénk hanem az Ővé.

A cura pastorálisnak — a lelkipásztori gondozásnak célja más nem lehet, mint a lelkeket a bűneinkért meghalt és a megigazolásunkért feltámadott Krisztusban való hitben megerősíteni, azokat, akik a hittől elr tévelyedtek, hitünk fejedelméhez visszavezetni. és éppen a hitnek alapján őket a felebaráti szeretet gyakorlására serkenteni, buzdítani, mindenkiben jó példával előjárva. (Efez. V. 27. és Tit. II. 7—8.)

Hogy pedig a lelkipásztor ebben munkás lehessen, mindenekelőtt önmagának kell a hitnek sziklaalapján megállnia. Történeli tény, hogy a Jézusi szeretet csak ott termett és termi meg áldott gyümölcseit, ahol az Jézus Krisztusban való hitben találta meg éltető talaját. Róla fog a lelkipásztor igaz meggyőződéssel vallást tenni a templomi szószéken a gyülekezet előtt, valamint egyes hiveivel szemben magán beszélgetésében. Nem azt akarnám ezzel mondani, hogy minden harmadik

*) E dolgozat, tán helyesebben hitvallás a dunántuli evang. espereseknek f. évi április 18-án Pápán tartott értekezletén került felolvasásra.

szavunknál a Jézus nevét vegyük ajkainkra, de igenis azt, hogy minden szavunkból kiérthető, kiérezhető, minden járatunkból, cselekedeteinkből nyilvánvalóvá legyen, hogy a Krisztus él szívünkben és hogy a mi szeretetünk csak visszfénye az ő szeretetének, alázatosságának, békességes türésének, irgalmasságának. Még pedig azt a Jézus Krisztust értjük itt, akit az evangéliumokból ismerünk, nem pedig olyan Krisztust, amilyent a modern liberális „protestánsok” megkonstruálni akarnak. Mint kiválóan magas álláspontot jelölnek a dogmák nélküli keresztyénséget. Erre az álláspontra helyezkednek ők. Félő azonban, hogy a dogma alatt egészen mást értenek, mint amit a tudomány és az egyház ért alatta. Minden keresztyén egyháznak meg van a saját dogmatikája, tehát vannak sajátos dogmái is, amelyek megállapítják a különbséget közte és más egyházak között. A dogma az egyház alkotása. Mint ilyen a történelem folyamán alakult emberi mű. Lehet benne hiány, lehet tévedés, ha az egyház ilyent felismert, pótolhatja a hiányt, helyreigazíthatja a tévedést; szóval a dogmát változtathat, ahol annak szükségét látja. A dogmatika „docta et subtilis expositio placitorum in ecclesia receptorum.” (Buddens: Instt) A modern liberális protestánsok nem kívánnak dogmákon javítani, nem is jelölik meg a felfogásuk szerint hiányos, vagy téves dogmákat, hanem a dogmák nélküli keresztyénség hangoztatásával minden dogmát egyszerűen elvetnek. Azt mondhatnók erre, hogy nem tudják mit cselekszenek, hogy a dogma fogalma iránt nincsenek tisztában, hogy a dogma alkotással járt, mélyreható és sokszor nagyon is heves küzdelmekről tájékozva alig lehetnek, mert különben annyira fitymáló hangon nem szólhatnának a dogmákról.

Ugy látszik azonban, hogy ők magokkal a dogmákkal édes keveset törődnek és a dogmák címén támadásaikat oly alapigazságok ellen irányítják, amelyek nem is dogmák. Ők nyilvánvalóan a szentírásban foglalt hitigazságokat és üdvtényeket is a dogmák színvonalára leszállítják, mintha azokat is az egyház alkotta volna, míg a valóságban éppen azok alapján alakult meg maga az egyház. Ahány keresztyén egyház vagy felekezet van, a szentírás alapjáról egyikök sem akar letérni. Mind-egyikben a szentírás a legelső norma credendorum et docendorum. Még az unitáriusok is hiszik és vallják a Krisztus szentlélektől való fogantatását, feltámadását és mennybemenetelét. (Hase: Hutt. rediv. XII. kiad. 142. l.)

Az egyház által alkotott *dogmák* a szentírásban foglalt alapigazságokból és üdvtényekből, mint *axiomák*-ból nőttek és fejlődtek ki. Egyedül a szentírás lehet bármely dogmának, vagy dogmatikának mértéke, megítélője, correctivuma. „Az ige kőszájként megáll, meg-szégnyül, ki bántja.” (Das Wort sie solen lassen stehn und kein Dank dazu haben)

A modern liberálisok axiomája ellenben az, hogy az előttük ma is ismeretes természeti törvények a mérvadóknak mindenek megítélésére, ami ezeknek a keretében nem illeszkedik, az lehetetlen, az se most nem történhetik, sem soha meg nem történhetett. Ami a bibliában csudának van feltüntetve, az vagy költött mese, vagy félreértett, félremagyarázott, valósággal azonban egészen természetesen megtörtént dolog volt. Így azután a Jézus Krisztus születéséről, feltámadásáról, megdicsőüléséről szóló történetek mesék, az általa tett csudák a rajongó együgyűség által jóhiszeműleg, vagy szándékosan a szertelenségbe felfokozott, de magukban véve az előttük is ismeretes természeti rend szerint végbe ment dolgok. Jézusból nem hagynak meg többet, csak a kiválóan bölcs és oly tiszta életü tanító-mestert,

akit még esküdt ellenségei sem voltak képesek a bűn gyanujával megszeplősíteni.

Ha mi azt állítjuk, hogy hisz éppen ez a csudák-csudája, amely az evangéliumokban foglalt többi csodás történeteket előttünk a természetesség színében látatja és ők ezért gunyolódnak, az még hagyján.

De ha azok a modern protestánsok azzal gyanúsítják papjainkat, hogy amennyiben értelmes és felvilágosodott emberek, ők is velük egy nézetben vannak, olyanokat hirdetnek, amiket maguk se hisznek, kénytelenek is vele, mivel hiszen papi állásuk után van kényerök; a többiek pedig a tudomány haladásától elmaradt, a középkor homályában megeseökönyösödött orthodoxok a multból rájuk maradt és régen elavult tételeken rágódnak, kérődznek. anélkül, hogy saját egyéni meggyőződésük volna, az talán mégis merész gyanúsítás, hogy ne mondjam — a világ előtt meggondolatlanul hirdetett vakmerő rágalom. E szerint tehát papjaink vagy jobb meggyőződésük ellen prédikáló képmutatók, vagy pedig saját meggyőződés nélkül szűkölködő — sit venia verbo — beszélőgépek volnának.

Ha ebben igazuk van a jó liberálisoknak, akkor szó se legyen róla, hogy a papoknak jobb javadalmat kellene biztosítani. Képmutatóknak beszélőgépeknek az a javadalom is sok, smi most van.

Az oly enyhítő megjegyzés, hogy az új dogmagyártás kora még nem érkezett el, tehát egyelőre meg kell hagyni a régieket, maradjon meg egyelőre a képmutató képmutatónak, a beszélőgép beszélőgépnek, mit se változtat a dolgon.

Nekünk **ma** van szükségünk papokra, akik szívük szerint és teljes meggyőződéssel prédikálják az **élő Krisztust**, és életükben teljes odaadással gyakorolják a Krisztusi szeretetet. A szeretetet hirdetik ugyan a liberálisok is, még pedig sokszor oly hangon, mintha éppen csak ők volnának a szeretet letéteményesei, míg a dogmás keresztyénségben a más hitűek. más véleményük irányában a szeretet helyett inkább a gyűlöletet szítanak. Pedig higgyék meg, hogy az ugynevezett orthodoxok sokszor a liberálisoknál jóval liberálisabbak. Hite, véleménye, akár hitetlensége miatt senkit sem bántanak, se nem ócsárolnak. Ott áll előttük a Pál apostol példája, aki a hitetlen Saulból lett Krisztus evangéliumának legbuzgóbb hirdetőjévé. Hát ha ugyan az a Krisztus a mi liberálisainkat is egy Damaszkusz felé vezetné és küldene hozzájuk egy hívő Anániást, hogy új világosság látására megnyissa szemüket?! Csak az ellen kell állást foglalnunk, hogy akikben az evangéliumszerű Jézus Krisztusban való hit megingott, ne vállalkozzanak az egyházban a csalhatatlanság színével oly kifejezett célzatu szereplésre, amelylyel a hívőket hitökben megingatni törekedzenek, de különösen, hogy ne gyanúsítsák azokat képmutatással, akik evangélikus keresztyén egyházunkban az evangéliumszerű Krisztusban hisznek és e hitükről vallást is tesznek.

Higgyék meg azt is, hogy szkeptikus elmékedésekkel nem léphetünk sem a betegek, sem a haldoklók ágyaihoz, sem a nyomorultak hajlékaiba, ha fájdalmakat enyhíteni, vizsgálatást nyújtani, reménységet ébreszteni aksrunk. Csak ha az élő Krisztus nevében térünk be hozzájuk, akkor tapasztalhatjuk másokon is, önmagunkon is, hogy a Krisztus evangéliuma Istennek hatalma, minden hívőnek üdvösségére van.

Ha a bünt és a halált kikapcsolhatnók elmékedéseink láncolatából, akkor igenis boldogulhatnánk Krisztus nélkül is. De ameddig az emberi élet gyámoltalan, gyarló, nyomoruságteljes volta e kettőnek kikapcsolá-

sát meg nem engedi, okvetlenül szükségünk van szabadtóra, megváltóra, üdvözítőre, akiben megháborodott sziveink megnyugvást kereshetnek, találhatnak. És hála az Isten atyai kegyelmének, hogy nekünk az ő egyszülött fiában ily megváltót, üdvözítőt adott.

A cura pasztorális gyakorlására csakis az Ő benne való hit tehet bennünket alkalmasakká.

A lelkipásztori gondozás *mikénti gyakorlásáról*, röviden szólni alig lehetséges. Annyiféle a gyülekezetek, az egyháztagok lelki szükséglete, annyi a nyomor, baj, betegség, annyian vannak az elhagyottak, árvák, gyámoltalanok, eltévelyedtek, züllés veszélyében levők, hogy ha mindezekre csak rá gondolunk, tehetetlenségünk érzetében csak megalázkodunk: haszontalan szolgálak vagyunk. Jutalmat nem várhatunk, csak kegyelmet sok mulasztásainkért és segédelmet Tőled, mi Urunk és Megváltónk!

A munkatér nagyon is tág. Nincsen ember aki azt minden irányban beltölthetné. Az egyéniségek külföldesége mellett a helyi és időszerű körülmények és alkalmatlanságok az egyiket inkább az egyik, a másikat más irányba fogják terelni. Gyülekezeteink nagysága, számos filiáikkal nagyon megnehezíti, sőt lehetetlenné teszi, hogy hivatással egyenként, azok ügyes-bajos dolgaival, lelkiszükségeikkel kellően megismerkedjünk. Ehhez még a sok irodai munka, amelynek fele alighanem felesleges, de kötelesség, melyet elmulasztani nem szabad, mindenféle tiszteletbeli más hivatal, mely szintén gondot, időt igényel: mind oly dolgok, amelyek a pasztorális curát sokszor igen szűk térre szorítják.

De ezekről talán más alkalomkor több szó eshetik.
Stettner Gyula.

A tályai kézirat.

(Második közlemény.)

Mindig előnyös volt hazánkban pápistának lenni! Transcius szerint a nagy Thurzó Györgynek a konvertált fia ezt mondá: „Bene est in Hungaria Papis tice vivere, et Lutheranice mori.”

Lépes nyitrai püspök pedig ezt szokta mondani:

„Nos prece Papista sumus o'im pro vice nostrum.
Quisque Lutheranus dum moriemur erit.
Tunc animam nemo dicet Tu Petre, Maria,
Sed Tu dicemus suscipe Christe meam!”

A jezsuiták voltak egyházunk legnagyobb ellenei. S hogy mik a jezsuiták az egyes népeknél, azt Zabler Jakab bártfai lelkész így írta le:

„Seductor Sveco, Gallo Sicarius, Anglo Proditor,
Imperio Explorator, Davus Ibero, Italo Adulator.”

Az iszonyú üldözések miatt a 17-ik század elején még kétezren felül levő egyházaink száma Mária Terézia korában már kétszázra olvadt le.

1763-ban pedig Barkóczy Ferenc esztergomi érsek Rozsnyón, a nála tisztelgő Sramkó Mihály kövi és Prunyi Mátás oláhpatáki evang. lelkészeknek már büszkén vágta oda, hogy a „lutheránusoknak hazánkban csak két törvénye maradt fel. Az első: „Lutherani comburantur!” s a második: „Lutherani adhuc tolerantur!”

Ő is, valamint testvére a hírhedt Barkóczy Klára is nagy üldözői voltak evang. egyházainknak, kinek gyászos szereplééről Hörk is megemlékezik a „Sáros—Zempléni esperességről” írt művében.

1749-ben fej- és jószág elvesztése alatt tiltották meg az evangélikus rendeknek, hogy sérelmeikkel külföldi fejedelmekhez forduljanak.

XIII. Kelemen a „szent atya” pedig Daun osztrák tábornagnak a poroszokon nyert győzelme után 1759. jan. 30-án egy szentelt kardot és egy brevét küldött ama felhívással, hogy „a lutheránusokat és a kálvinistákat, emez amalekiták és moabiták istentelen fajzatait irtsák ki gyökerestől.” „Sit illud brachium sanguine impio tinctum!” — írja tovább neki s fölkéri hogy a „Nagy Károly példája szerint Németország északi részét csapással, vassal, tüzzel és vérral térítse át az igaz vallás”-ra!

1743-ban még a külföldi egyetemek látogatását is betiltották a magyar honi evang. tanuló ifjaknak.

1744-ben meghalt Erdődy Gábor az egri püspök, kit az evangélikusok üldözése miatt az eretnekek pörölyének „Malleus Haereticorum” neveztek. E gyászos időben „a három Pál” védte leginkább egyházaink ügyét: Ráday, Prileszky és Jeszenák Pálok.

Czékus László.

IRODALOM.

Rövid tanulmányi kalauz hittanhallgatók részére.

Írta Tschackert Pál. Ford. dr. Szlávik Mátás.

Budapest 1912. Ára 1 korona 50 fillér. 68 lap.

Tapasztalati tény, hogy mily nehéz a középiskolából a főiskolába átlépő ifjúknak megbízható kalauz, megfelelő utmutató nélkül választott studiumában eligazodni. Különösen teológiai akadémiáinkon régóta hiányát érezték egy oly műnek, mely a kezdő teológust főbb vonásokban tájékoztatja tanulmányai köréről, bevezeti a teológia rendszerébe és megismerteti vele a teológiának mint tudománynak sajátlagos feladatát, valamint viszonyát a többi tudományokhoz.

A német teológiai irodalom bővében van az ilyen „enciklopedikus” munkáknak, de irói nincsenek mindig tekintettel a kezdő szükségleteire. Így pld. Lemm e munkája nagyon is tudományos, Wernle a problémák tömegével zavarja meg a kezdőt, Bassermann „Studienführer”-je pedig sok olyat ölel fel, ami csak a német viszonyok szempontjából fontos.

Dr. Szlávik Mátás finom, pedagógiai érzékének beszédes tanujele, hogy a rendelkezésére állott gazdag német irodalomból ép a Tschackert kis művét szemelte ki a magyarra való átültetésre, mi által kitünő szolgálatot tett nemcsak teológiai hallgatóinknak, kiket „e művel csakugyan a jól megalapozott tanulmányozók útjára vezet”, hanem egész teológiai oktatásügyünknek is.

E kalauz csakugyan mindenről tájékoztatást nyújt, amire a kezdő teológusnak szüksége van még pedig világos, keresetlen, jól folyó nyelven.

A nagy tudomány fordító azzal is nagy érdemet szerzett, hogy a „kalauz” egyes cikkeit talpraesett, felvilágosító megjegyzésekkel bővítette (sőt van egy nagyobb függelék is: a teol. enciklopédia története), továbbá, hogy a magyar teol. irodalmat is felsorolja. Tschackert műve egyébként — mellőzi a nehéz isme-

retelméleti és metodológiai problémákat — az ált. bevezetésen kívül 2 főrésze oszlik. Az első a teológiát mint tudományt mutatja be, a másik az egyes teológiai tanszakokkal foglalkozik e négyes felosztás szerint: bibliai tudomány, történeti tanszakok, rendszeres teológia, gyakorlati teológia; illetve az ezek keretébe eső egyes tanszakokkal. Különös figyelmet érdemelnek az I főrész következő fejezetei: A teológia önállósága, valóságos jellege, szabadsága, egyháziassága, helye a tudományok rendszerében, viszonya a művészethez és az általános műveltséghez, stb., melyek ép azon kérdésekre felelnek, amelyek nagyon hamar a kezdő teológus lelke elé tolnak.

Igazán kerek kis munka ez, melyben minden a kezdő emberre szükséges dolog megtalálható.

Magáról a fordításról is, — melyet Révész Kálmán nézett át — csak jót mondhatunk. A művecskét tehát a legmelegebben ajánljuk teológusaink figyelmébe.

Dr. Szelenyi Ödön.

B E L É L E T.

A zsinati bizottság Budapesten május 7 én és 8-án folytatta üléseit. Ez alkalommal a Budapest székesfőváros területén alkotandó ág. hitv. evangélikus egyházközségről szóló törvényjavaslatot tárgyalta le, melyet Lándori Kéler Zoltán előadó terjesztett be s a melyet hosszabb vita s egyes szakaszoknak újabb szövegezése után a bizottság elfogadott. Ezen törvényjavaslatot, mihelyt lapunk tere engedi, közölni fogjuk. Lándori Dr. Kéler Zoltán azon indítványát, hogy a zsinati bizottság által elfogadott törvényjavaslatok az indokolással együtt 1250 példányban kinyomattassanak és az egyházak és magánosok részére is hozzáférhetővé tétessenek, a bizottság egyhangulag elfogadta s egy 4 tagból álló kis bizottságot küldött ki, hogy a nyomda alá kerülő s megállapított szöveget összegegyeztethesse. A bizottság ezzel be is fejezte volna nagy munkáját, még csak egy ülést fog tartani a melyen a zsinattartás iránti kérvény szövege lesz megállapítva.

Budapesti női evang. gyámintézet május 1-én tartotta meg évi közgyűlését. Ez alkalommal fájdalmasan vette tudomásul eddigi elnökének özv. Győry Vilmosnének leköszönését. Ő mint a nagy Székács leánya évtizedeken át volt az országSZerte ismert jótékony egyesületnek elnöke. Helyébe a közgyűlés özv. báró Kaas Ivonét választotta meg. Mellette alelnökökké lettek: Ambrozovics Béláné, Dr. Bókay Arpádné, Habern Jonathánné, Geduly Elekné, Dr. Kovácsy Sándorné, Láng Lászlóné és Saxlehner Andrásné. Rajtuk kívül 50 tagu választmányt alakított a közgyűlés. A gyámintézethez eddig beérkezett kérvények elintézését a választmányra bízta.

Egyetemes egyházi nyugdíjintézeti bizottság május 9-én tartott ülést Budapesten. Ez alkalommal nyugdíjaztattak Maszni Pál rozsnói kántor és vallás-tanító 2091 kor. 76 f. és Böjtös János kemenesmagasi lelkész 2328 kor nyugdíjjal. Csók György miskolczi lelkész nyugdíjigénye 4050 kor. összegben állapított meg. A bizottság mély megilletődésének és fájdalmas részvételének adott jegyzőkönyvében kifejezést Véssey Sándor elhunytá telett, ki a bizottságnak lelkes és ügybuzgó tagja volt.

Kérelem. Tisztelettel kérem a nt. lelkészársakat, legyenek szivesek a lelkészegyesület alapszabályait értekezleteiken tárgyalni, észrevételeiket Noszko István urnak, mint az ügy előadójának megküldeni, hogy figyelembe vehesse a végleges megállapításnál. Orosháza 1912. május 9, Veres József.

Körlevél. Soltz Gusztáv a bányai ágostai hitvalású evangélikus egyházkerület püspöke 1912. évi április hó 18. napján a következő körlevelet adta ki: „Nagytiszteletű Főesperes úr! Az egyházközségek intézményeinek valamint vagyonának fejlesztése illetőleg biztosítása s evvel az egyházközségek jövőjének lehető biztosítása érdekében, több oldalról fevetetett már az egyházközségenként létesítendő tartalék-alap gyűjtésének a gondolata. Akármint is nézzük az idők jeleit, az egyház jövőjéről helyzetét illetőleg, a gondolat mindenesetre, már a gondos előrelátás szempontjából is érdemes arra, hogy vele foglalkozzunk. Tapasztalhatjuk ugyanis, hogy egy-egy templom renoválása, az iskolák fejlesztése és egyéb nagyobb kiadásokkal járó építkezés, ha előfordul valamely egyházban, ebből a legtöbb helyen kellemetlen viták, ellenségeskedések, sőt a kitéréssel való fenyegetések is származnak, mert az amugy is nagy teher alatt nyögő nép az ilyenkor szokásos pótlódó kivetésétől irtózik. No talán az áldozatkészség, az egyházszertet is kisebb, mint volt elődeinknél s mi utódok alig vagyunk képesek valamit is alkotni ahhoz, amit örökségképpen kaptunk s legfeljebb csak a fentartásra szorítkozunk. De ha egyszerre összehozni nehéz, talán könnyen lehetséges volna ugyanazt apránként. Ezért igen célszerűnek vélem, ha az ily, községenként létesítendő s építkezési célokra szolgáló alapok gyűjtésének gondolatát Nagytiszteletűséged a f. évi egyházmegyei közgyűlés elé terjesztené azzal, hogy esetleg valami módon s a helyi viszonyokhoz mérten egyházmegyéje ily tartalék-alap gyűjtést az egyházakban kezdeményezni próbáljon. Tudom, hogy nem egy ellenmondással találkozunk, de lehet, hogy több helyen sikerül. Az eredményről szíves értesítést kérem. Szíves üdvözléssel. Budapest, 1912. apr. 18. á.”

Megsemmisített lelkészválasztás címen lapunk 17-iki számában hirt adtunk a ferencalmi lelkészválasztás megsemmisítéséről. Most értesülünk arról, hogy az ítélet nem a keresetben felhozottak alapján csupán, de egyéb — abban fel nem hozott — indokok alapján is lett megsemmisítve. A beküldött ítélettel nem kívánunk foglalkozni, mert — tekintve, hogy két oldalról is meg lett felelkezve — a kerületi törvényszék ítéletének nem óhajtunk elébe vágni. Csak annyit jegyezzünk meg, hogy ha ilyen csekély s magában az ítéletben is „különben dicséretes“-nek jelzett okok alapján (mert például a próbaszónaklatot tartó lelkész urvacso-rát osztó't s egy családot kibékített, a mit, — mert erre felhivatott — feltétlen kötelessége volt megtenni,) semmisítjük meg a választásokat, akkor ne csodáljuk, ha egyházunk közállapotai súlyednek. Bizunk a kerületi törvényszék igazságos ítéletében.

A Tabitha nőegylet, amely a főváros egyik legszelbberben dolgozó jótékony egyesülete özv. Habern Jonathánné elnökle alatt május 8-án tartja éVZÁRÓ közgyűlését. E gyűlés lefolyásáról legközelebbi számunkban részletes tájékozást közlünk.

A pesti magyar egyház május 13-án fogja rendez közgyűlését megtartani. Legközelebbi számunkban beszámolunk róla.

Egy létesülő tanítóképző intézet. A selmezbányai tanítóképző intézetnek régóta vajdó ügye úgy látszik most már megvalósulás felé közeledik. Magának ennek a régi intézetnek — a magas kormány rendeletei alapján a lyceumtól való különválasztása és egy önálló épületben való elhelyezése keresztül vihető lett volna az ugyan. Csemez alapítványi pernek a befejezése után, a mellyel a kerület birtokába jutott egy oly pénzösszegnek, melyből a tanítóképzői épületet felemelhette. Az 1910 évi Zsolnán tartott dunáninneni egyházkerületi közgyűlés végleg ki is mondotta, hogy a tanítóképző intézetet, mint kerületi tanintézetet, a lyceumtól elkülönítve felállítja s a lyc. kormányzó tetsületet megbizta az építkezés intézésével. Ámde a terv keresztülvitelét nagyon megnehezítette egy időközben megjelent miniszteri rendelet, a mely e tanítóképző felállítását csakis egy *internátussal* kapcsolatban a hol a bennlakó növendékek lakást és élelmezést is kapjanak — engedélyezte. A nehézséget itt nemcsak az internátusi épület felállítására szükséges pénzösszeg képezte, a melyre fedezet az egyházkerületnél nincs, hanem az is, hogy a lyceumnak és tanítóképezdének egy közös alapítványokból fenntartott együttes alumneuma van a hol a tanítóképzősök és lyc. növendékek együtt étkeztek, ennek tehát a különválasztása és az új tanítóképzői internátusban való elhelyezése szinte lehetetlen. Most sikerült az illetékes tényezők közbenjárására a miniszteriumot rábírní arra, hogy az internátus épületének felépítésére 10,000 kor. évi járadékot nyujt az egyházkerületnek, valamint arra is, hogy a tanítóképzősök és lyc. növendékek közös élelmezésére szolgáló alumneumot, mint ilyent — továbbra is fenntartani engedélyezte, azaz eltekint attól, hogy egy külön étkezdét állítson fel az egyházkerület a tanítóképzősök részére. — Az illetékes tényezők közbenjárása sikerhez vezetett. Ily alapon a teljesen felszerelt új, internátussal összekapcsolt tanítóképző intézet létesülhet Selmezbányán, csak a dunáninneni egyházkerület nyári közgyűlésének kell mindezen terv megvalósításához a végleges megerősítést, jóváhagyást megadnia. —

Gróf Tisza István a lelkészi fizetéséről. A dunántuli ref. egyházker. közgyűlésén gróf Tisza István e jelentős kérdésben ekképen nyilatkozott: Azok az urak, akik a konventen sürgették ennek a kérdésnek megoldását, nyílt ajtókat törtek be, mert az utolsó hónap sajnálatos politikai válságai megakadályozták a kormányt az erre vonatkozó törvényjavaslatnak benyújtásában, de azt hiszem, nyílt titkot árulok el, ha azt mondom, hogy ez a kérdés ma már a rendezett kérdések közé vehető. (Élénk éljenzés.)

Csak a legrövidebb idő kérdése ennek a törvényjavaslatnak benyújtása, mely a lelkészi korpótlék kérdését a folyó év január 1-étől visszaható erővel fogja rendezni, (Helyeslés.)

Hogy pedig ez a javaslat csak a korpótlékok kérdését oldja meg és a lelkészi fizetések fixumával nem foglalkozik, ez nagyon helyes a lelkészi kar jól felfogott érdekében is. Kétségtelen, hogy a kongrua megállapítás a legolcsóbb terményárak mellett történt, igen messzemenő jóakarattal. Koncentráljuk törekvéseinket arra, hogy a korpótlék kérdése oldassék meg teljesen kielégítően, amire nézve ismétlem azt a reményemet, hogy befejezett ügygyel, megnyert ügygyel állunk szemben. (Élénk éljenzés.)

Az Ág. Hitv. Ev. Tanítók és Tanárok Országos Egyesülete Budapesten, folyó évi május hó 28-án

és 29 én tartja a Sütő-utcai polgári iskola helyiségeiben V. évi rendes közgyűlését. Még pedig: május hó 28-án, kedden szakosztályi és választmányi ülések, 29 én szerdán pedig a közgyűlés tartatik meg.

Szíves tudomásul. Egészségi állapotom s némi részben családi viszonyaim miatt is az Evang. Órálló h. szerkesztői állásától meg kell válnom. A nagyérdemű olvasóközönségnek és lelkes munkatársaknak e helyütt köszönetet és szeretetteljes bucsut mondok. *Nádassy János* ny. ev. lelkész.

Kérelem. Tisztelettel kérem Nagytiszteletű Lelkész testvéreimet s mindazokat, akikhez az Orosházán felállítandó Székács-szobor intéző bizottsága gyűjtőívet küldött, s azt ez ideig még vissza nem juttatták, hogy ugy a gyűjtőívet, mint a gyűjtött összeget Kovácsik János népbanki vezérigazgató, szoborbizottsági pénztáros ur címére, Orsházára, minél előbb megküldeni kegyeskedjenek. Orosháza, 1912 május 1. Kovács Andor, ev. lelkész szoborbizottsági elnök.

Bethánia. Az ev. lelkészek üdülőhelye Modoron. A szép Bethania-villa várja kedves vendégeit. Lelkészek, kik jó hegyi levegőn üdülni szeretnének, kiket orvosuk fenyes erdőbe küld, jelentkezhetnek a modori ev. lelkészi hivatalnál. Hét szépen berendezett szoba készen áll lelkész-testvéreink számára. A szobákért nem fizendő semmi. Az étkezés a villához közeli vendéglőben kapható. Takarításért hetenként 2 korona fizetendő. Az ágyakban szalmazsák és matrác van. Tavaly csak 4 lelkész élvezte Bethaniát. Azon szobákat, melyek június közepéig le nem foglaltatnak, bérbe adjuk a Bethania alap gyarapítására. H. K.

Árvák felvétele. A tiszai ágost. hitv. evang. egyházkerület *rozsnói* fiu- és leányárvaházába, a f. tanév végén megürülő helyek száma szerint, néhány 6—10 éves korú fiu- és leányárva fog felvétetni. A felvételnél a tiszai egyházkerületből való árváké az elsőség. Az árvák felvétele iránt benyújtandó kérvények legkésőbb f. é. május 31-ig küldendők *Rozsnóra*, az árvaházi bizottság egyh. elnökéhez: *Terray Gyula* főesperes lelkész. udv. tanácsoshoz. A kérvényhez melléklendők: a) a szülők vallását, polg. állásukat, elhalálozásukat és a hátrahagyott árvák számát igazoló anyakönyvi kivonatok; b) az árva keresztlevele (az a) és b) alattiak egy családi értesítőn is kimutathatók; c) szegénységi bizonyítvány, mely a lelkész által is hitelesítendő; d) iskolai bizonyítvány azok részéről, akik már iskolások voltak; e) orvosi bizonyítvány arról, hogy a felvételt kérő árva teljesen ép, és hogy himlő ellen be van oltva; f) szülői vagy gyámi nyilatkozat arról, hogy míg az esetleg felveendő gyermek az árvaház kötelékében maradt, a felette való rendelkezési jogról az árvaház az előljárásság javára lemond. A kérvény és melléklétei bélyegmentesek. Bővebb tájékozást bárkinek, bárhova és bármikor szívesen ad:

Egyed Dávid árvaatya.

Vallásos estély. Az eperjesi ev. theol. akad. belmisszió-egyesület 1912. évi május hó 9-én tartotta ezévi első vallásos estélyét, melyen a helyi szereplőkön kívül Raffay Sándor, budapesti evang. lelkész, theol. akad. tanár „A vallás társadalmi szerepe“ címen tartott élvezetes szabad előadást.

Pályázat. Az eperjesi ág. hitv. evang. főgimnáziumnál betöltendő rendes **iskolaszolgái** állásra, melyvel 600 K fizetés, rendes lakás, fűtés és a kapus szobában villanyvilágítás jár, ezennel pályázat hirdettük.

Az állomás elnyerésénél elsőséggben részesülnek az evangélikus pályázók s azok, akik a közös hadseregben, haditengerészetnél, vagy a m. kir. honvédségnél szolgáltak Ezen minőség okmányokkal igazolandó.

A folyamodóknak még okmányokkal kell igazolniuk: 1., életkorukat; 2., hogy testileg épek és munkabírók; 3., hogy magyar honpolgárok s magyarul írni s olvasni tudnak; 4., hogy józan erkölcsi életet folytatnak.

Az ekként felszerelt és a tiszai ág. hitv. evang. egyházkerület eperjesi kollegiumának igazgató-választmányához címzett kérvények legkésőbb június hó 10 ig az eperjesi ág. h. evang. főgimnázium igazgatóságánál nyújtandók be.

A kinevezett iskolaszolga kötelessége lesz végezni mindazt a rendes munkát, mely az iskolaépületnek, összes helyiségeinek és udvarának, valamint a gyűjteményeknek és a szertáraknak rendben és tisztántartásával jár, továbbá mindazt a munkát, amely az igazgatóságnak más hatóságokkal és a közönséggel való érintkezéséből ered.

Eperjes, 1912. május hó 5-én.

Tahy József,
kollegiumi felügyelő.

Pályázat. A felsőlövői ág. hitv. evang. főgimnázium fenntartó testülete helyettes **tanári** állásra pályázatot hirdet.

A pályázat magyar-német tanszékre szól. Kötelessége a megválasztott tanárnak heti 19 órában tanítani, vagy a jelenlegi internátusi rendszer változása esetén tanártársaival felügyeletet gyakorolni és heti 18 órában tanítani. Az internátusi rendszer belátható időben nem változik s így egyelőre csak a heti 19 óra kötelező. Javadalmazása évi 1600 K.

A kellően felszerelt kérvények június 8 ig adandók be az iskolai bizottsághoz címezve a főgimnáziumi igazgatóságnál.

Felsőlvő, 1912. évi május hó 6. napján.

Németh Sámuel,
gimnáziumi igazgató.

2-1
A kecskeméti ágost. hitv. ev. egyház a nyugdíjazás folytán megüresedett **kántor-hitoktatói** állásra pályázatot hirdet. **Az állás javadalma:** természetbeni lakás, 2000 korona készpénz, a helyi egyház szolgálatában eltöltött idő után a törvényszerű ötdéves korpótlék, és mintegy 50 korona stóla jövedelem. A kántor-hitoktató kötelessége: a kántori teendők végzése, ev. gyermekkar alakítása és vezetése és a középiskolák kivételével, az összes ev. gyermekek hitoktatása heti 12-16 órában.

A pályázati kérvény a kecskeméti ev. lelkészi hivatal címére küldendő és a következő okmányokkal szerelendő fel: 1. tanítói oklevél, 2. az illetékes hatóságtól bizonyítvány arról, hogy folyamodó magyar honpolgár és a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja, és ellene sem vizsgálat, sem azt követő törvénykezési eljárás nincs folyamatban, sem valamely vétségért jogérvényesen egyházi és iskolai hivatalra képtelennek nem nyilvánított; 3. az eddigi szolgálati időről szóló működési bizonyítvány.

Pályázati határidő **f. évi június hó 1-je.** Elkésve érkező pályázati kérvények nem lesznek figyelembe véve.

Kecskemét, 1912. máj. hó 5.

2-2 *Sárkány Béla,* főesperes.

130/1912. G. A. K.

Pályázat

a néhai Glosius Artner Karolina asszony alapítványából kiosztandó lelkész vagy tanári nyugdíjra.

Néhai Glosius Artner Karolina asszony alapítványából egy 160, szóval Egyszázhatvan K-val javadalmazott nyugdíj lévén szolgálatképtelen és mostoha anyagi körülmények között levő ágostai hitv. evang. lelkész, vagy gimnáziumi és felsőbb tanintézeti tanárnak kiosztandó, felhivatnak az ezen nyugdíjra pályázni kívánók, hogy az alábbiak szerint felszerelt folyamódványukat az illetékes egyházkerületi püspök ur utján 1912. évi június hó 15 ig bezárólag a bizottsághoz címezve küldjék be.

A folyamódványban részletesen felsorolandók: a folyamodó működési helye és ideje, életkora és családi viszonyai (gyermekai és azok életkora és foglalkozása), végül a folyamodó anyagi viszonyai (ingatlan vagyona, jövedelme, nyugdíja stb.).

A folyamódvány az illetékes lelkész által ellenjegyzendő és az illetékes lelkész a folyamódványon igazolja az abban foglaltak valóságát.

Kelt Budapesten, 1912. évi április 29 én.

A Glosius Artner Karolina-féle alapítványt a budapesti deák-téri ág. hitv. evang. testvéregyházaknál kezelő bizottság:

Dr. Zsigmond Jenő s. k., *Dr. Liedemann Friques* s. k.,
biz. elnök. (P. H.) biz. jegyző.

Pályázat. A tátraaljai ág. hitv. evang. egyház-megyéhez tartozó **késmárki** egyházközségben lemondás folytán megüresedett **lelkészi** állásra ezennel pályázatot hirdetünk. A megválasztandó lelkész a rendes lelkészi teendőken kívül vallásoktatást is köteles végezni. Javadalmazása a következő: 1. 1800 (Ezernyolcszáz) K készpénz fizetés az egyházi pénztárból előleges havi részletekben, ezenkívül kilátásba helyeztetik drágasági pótlék címen 400 (azaz Négyszáz) K a törzsfizetésen kívül. 2. Megfelelő lakás természetben. 3. 12 öl = 48 m² a városi hatóság által adandó puha tűzifa a házhoz szállítva. 4. Az összes stóla-jövedelem. 5. Az egyetemese nyugdíjalapba fizetendő évi járulék megfizetése. 6. A helybeli állami és községi tanintézetekben adott vallásoktatásért járó illetmények. A pályázók — akik a magyar és német nyelvet egyaránt teljesen birni tartoznak — kellően felszerelt kérvényeiket alulírott főespereshez Kakaslomoncra f. évi június 1-ig küldjék be.

Késmárk és Kakaslomonc, 1912. április 28.

Dr. Weisz Béla,
egyház. felügyelő h.

2-2

Székely Gyula,
főesperes.

Az Evangéliumi Kereszténység Világnézete.

Irta: **DR. SZELÉNYI ÖDÖN,**
pozsonyi theol. akad. tanár.

A budapesti ág. h. ev. magyar egyház által
: az első díjjal jutalmazott pályamunka. :

Ára portóval együtt **1.60 K.**

Kapható: **KÓKAI LAJOSNÁL, BUDAPEST,**
IV. KÁROLY-UTCA I. TELEFON: 74-94.

Pályázat

főbb külföldi egyetemre menő ágostai hitv. evang. hitjelölt, vagy fanárjelöltnek kioszfandó ösztöndijra.

A Glosius Sámuel- és Dániel-féle alapítványt a budapesti deák-téri ág. hitv. evangélikus testvéregyházaknál kezelő bizottság ezennel közhírré teszi, hogy a fentirt alapítványból, külföldi egyetemeken tanuló ág. h. ev. lelkészi vagy tanári pályára készülő ifjak számára több, egyenként 210 német birodalmi márkából álló ösztöndíj fog a jövő 1912—13. tanévre kiosztatni. Az ösztöndíjak egymásutáni két éven át élvezhetők.

Az elnyerhetés feltételei:

1. Ha hitjelölt a folyamodó, akkor az ösztöndíjat csak úgy nyerheti el, ha valamelyik magyarhoni teológiai akadémia három évfolyamát jó eredménnyel elvégezte.

2. Ha tanárjelölt a folyamodó, akkor az ösztöndíjat csak úgy nyerheti el ha az érettségi bizonyítvány kelte után honi, vagy külföldi egyetemen három évig a maga szakmáját jó sikerrel végezte.

3. Azonkívül mindegyik folyamodó a választott pályára való különbség nélkül legyen:

a) magyar születésű és ágostai hitvallású evangélikus;

b) a magyar nyelvet tudományosan ismerje, helyesen írja és beszélje, mely körülmény a theológusok részéről dékáni bizonyítvánnyal igazolandó;

c) legyen feddhetlen erkölcsi jellemű és jeles szorgalmu.

Felhivatnak ennél fogva a külföldi egyetemeken levő mindazon lelkész- és tanárjelöltek, akik már egy év óta a Glosius Sámuel- és Dániel-féle ösztöndíjak élvezetében vannak, hogy ha még további egy évre külegyetemen maradni és az ösztöndíjat élvezni óhajtják, azt az előttük tudvalevő feltételek teljesítése mellett 1912. szeptember 30-ig alólirott bizottsági jegyzőnél kérvényileg jelentsék be.

Felhivatnak továbbá mindazon külegyetemen tanuló, vagy oda még csak ezután kimenni szándékozó lelkész-, vagy tanárjelöltek, akik a fentebb részletezett minőségű feltételeknek megbírván felelni és ilyen ösztöndíjat a jövő 1912—13. tanévben élvezni óhajtanak, hogy a fenti kellékeknek kétségtelen igazolására akár eredetiben, akár hitelesített másolatban melléklendő tanodai, — ha van candidaticumi —, vagy egyetemi és egyéb bizonyítványokkal ellátott, az alább kikötött tanítási kötelezettségeket is tartalmazó, sajátkezűen irt és aláírt, lakhelyükkel megjelölt kérvényeiket f. 1912. évi szeptember 30-ig (a később beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek) bérmentve és lepecsételve dr. Liedemann Frigyes bizottsági jegyzőhöz (Budapest, VII. Damjanics-utca 14. sz.) küldjék be.

A megszavazott ösztöndíjat az illető hit- és tanárjelöltek felerészben a külföldi egyetemen történt beiratásuk igazolása után a tanév elején, második felerészét pedig a második félév kezdetén, miután bizonyítványaikat az illető egyetemen sikerrel töltött első félévről és beiratásuk felől is (Frequentations-Zeugniss und Anmeldungs-bogen), a kifizetés alá kerülő összegről szóló sajátkezű bélyegtelen nyugtáikkal együtt előlegesen beküldötték, fogják posta útján bérmentesen megkapni, amiért is szükséges, hogy egyetemi lakásukat a nyugta beküldésekor pontosan megírják.

Aki a hit- és tanárjelöltek ösztöndíját egy évben már élvezte, a rákövetkező évben annak élvezetében csak úgy maradhat meg, ha újabban is érdemesnek tapasztaltatott, ha továbbá már az első évben a filozófiát, beleértve a filológiát és kivált erkölcsstani filozófiát is szorgalommal tanulta s a második évben is tanulja, végre ha magát előre arra kötelezte, hogy a külegyetemen töltött ösztöndíjas év után a hazába visszatérve, kívánatra a budapesti deák-téri ág. hitv. evang. testvéregyházaknál, mérsékelt díj mellett egy évig segédtanári, vagy segédlelkészi hivatalt viselend.

Kelt Budapesten, 1912. évi április 30-án.

Dr. Zsigmondy Jenő s. k.,
bizottsági jegyző.

(P. H.)

Dr. Liedemann Frigyes s. k.,
bizottsági jegyző.

NOVOTNY ANTAL

harangöntőde és
vasharanglábgyár
Temesvár, Gyár-
város.

Ajánlja magát több évi szavatolás mellett régi harangok újraöntésére, valamint új harangok és teljes harangcsoportok előre meghatározott hangok utáni elkészítésére. — Különösen ajánlja saját találmányu

új modoru áflyukasz- foff harangjaif,

melyek felső részükön a hagedüéhoz hasonló 8 alaku nyílásokkal vannak ellátva s ezért erősebb, terjedelmesebb és mélyebb hangok, mint a régi modorok. Ily szerkezetű 327

kgos harang hangban egyenlő 461 kgos régi modoru haranggal. Ajánl továbbá forgatható vertvas koronkat, régi harangok ilyenekkel való újra szerelését és vertvas haranglábakat.

Költségvetések és képes árlapok díjmentesen s szolgáltatnak. — Az 1896. orsz kiállításon milleriumi nagy éremmel kitüntetve.

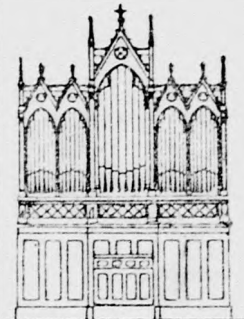
Orgonaépítési műintézet

Rieger Ottó

hazánk legnagyobb orgonájának (a király orgonájának a koronázási templomban) alkotója, villamos gépekkel berendezett cs. és kir udvari orgonagyára

Budapest VII, Garay-utca 48

Cs. és kir. udvari szállító, a Ferenc József-rend lovagja. A párisi, bécsi, stb. kiállításokon kitüntetve. — Kezefző fizetési feltételek mellett kiváló tiszta légnyomású csőrendszerű (pneumatikai) tartós. nemeshangu orgonákat szállít. 38 év óta 1600 orgonát — köztük a király orgonáját amely mű 80 változatú és villanyerőre van berendezve — szállított. — Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokkal lelkiismeretes pontossággal teljesít

- ☞ Tervezeteket és mintarajzokat ☞
- ☞ kívánatra díjmentesen küld. ☞

ponfos és
legjobb **ÓRÁK** 5 évi jófál-
lás melleff!

Egyházi szentfedények,

úrvacsora-kelyhek, keresztlő-kannák
☞ ☞ és medencék, borkancsók. ☞ ☞

Arany és ezüst ékszerek,

evő-eszközök, china-ezüst dísz tárgyak
☞ RÉSZLETFIZETÉSRE IS. ☞

POLGÁR KÁLMÁN

műórák és ékszerész, az ev. ref. egyházak szállítója

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 29.

Ponfos
kiszol-
gálás!

Jufá-
nyos
árak!

javításokra s vidéki megrendelésekre
különös gondot fordítok. ☞ Árjegyzék
2000 rajzzal ingyen és bérmentve.